

vi kender overordentlig godt fra vort Lands Historie. Under den landsfaderlige enevældige Regering havde vi i Virkeligheden de Tilstande, som Socialdemokratiet ønsker at indføre her i Landet. Vi havde i det attende Aarhundrede for Bøndernes Vedkommende et Fællesskab, der bandt dem til hinanden, saaledes at den enkeltes Initiativ var udelukket, og i Byerne havde vi Lavsvæsenet, der virkede ganske paa samme Maade, og man havde en Regering, som fastsatte baade Arbejdstid og Arbejdsydelse og fastsatte Priser og Kvalitet, og som naturligvis ogsaa for at beskytte dette System nødvendigvis maatte regulere baade Import og Eksport. Thi det havde det Resultat, at der i hele denne Periode var et hensygnende Erhvervsliv, som var ude af Stand til at konkurrere, og for at opretholde disse Tilstande var man nødt til at indføre den kunstige Beskyttelse. Den Politik, Socialdemokratiet paa dette Punkt ønsker at indføre i vort Land, er i Virkeligheden den samme merkantilistiske Politik, som blev ført under Enevælden i det attende Aarhundrede, og der er ikke Tvivl om, at dette Forslag, saaledes som det her foreligger, saa beskedent det end optræder med den Overskrift, jeg omtalte før, og med den løse, lette Maade, hvorpaa dets Paragraffer er affattet, aabner et Perspektiv, som ganske vist i Øjeblikket ikke fuldt ud kan overses, men som utvivlsomt giver Adgang til en skrap protektionistisk Politik, en Beskyttelsespolitik, som vi, der lever i Dag, ingen Sinde har kendt Mage til her i Landet. Jeg har fulgt Forhandlingerne paa Rigsdagen om toldpolitiske Spørgsmaal og set den Grundighed, hvormed Medlemmer af Rigsdagen har drøftet forskellige Toldpositioner, hvor det drejede sig om at forhøje en Told med nogle faa Øre eller en Sats med ganske faa Procent, og jeg har set Partierne dele sig paa disse Spørgsmaal, som om det var mægtige, for hele Landet afgørende Spørgsmaal. I Virkeligheden er disse Emner for Diskussion rene Bagateller overfor det, der her foreligger. Der foreligger her et Forslag, som helt eller delvis vil gaa i Retning af, at vi skal lukke af for Samhandel med Udlandet, den Samhandel, som er en absolut Betingelse for, at et moderne Samfund kan opretholdes. For mig staar det saaledes, at den Politik, som finder Udtryk paa den Maade, er en reaktionær Politik, en Politik, der egentlig med fuld Ret, som det er sket i det andet Ting, kan betegnes som Bagstræbspolitik.

Jeg kan udtale paa mit Partis Vegne,

at vi bestemt og afgjort vil modsætte os, at en saadan Politik fremmes, at vi vil modsætte os protektionistiske Foranstaltninger, ogsaa naar de møder under Betegnelsen „Valutaforanstaltninger“. Men dertil kommer en anden og ret afgørende Grund for os til, saa vidt vore Stemmer formaar det, at modsætte os, at dette Forslag ophøjes til Lov. Der foreslaas her indført en helt ny Form for Behandlingen af de vigtigste økonomiske Spørgsmaal. De Foranstaltninger, her foreslaas, er vi ganske vist ikke helt ukendt med. Det er den Afgørelsesmaade, vi havde i Krigsaarene, i Kommissioner, i Nævn, i Raad. Det er nu ikke et Forslag, der gaar ud paa at oprette eet økonomisk Raad, saaledes som Socialdemokraterne forud for Valget angav som deres Program. Der foreslaas her oprettet to Nævn i Stedet for eet, et Nævn udenfor Rigsdagen — og det er det Nævn, der er det vigtigste, fordi det har Initiativet — og et andet Nævn indenfor Rigsdagen, som ikke har noget Initiativ. Efter min Opfattelse er dette med at oprette Nævn, faste Udvalg, enten i eller udenfor Rigsdagen, ikke ganske i Overensstemmelse med hele den Forfatning, hvorpaa vi bygger vort politiske Liv. Naar man taler om Oprettelse af et Økonomiraad, maa jeg sige, at hele vor Forfatning gaar ud paa dette, at vi har eet Økonomiraad her i Landet, og det er Rigsdagen, at det er Rigsdagen, man skal henvende sig til. Men hvis Rigsdagen vilde vedtage et Lovforslag som det foreliggende, vilde det i Virkeligheden betyde, at man henlagde de allervigtigste økonomiske Afgørelser til Forsamlinger udenfor Rigsdagen; i hvert Tilfælde vilde man i meget høj Grad forringe Rigsdagens direkte Indflydelse paa Sagens Behandling, og jeg anser det ikke for ønskeligt, at det fremtidig bliver saaledes, at Rigsdagen kan faa Lov til at behandle udførligt og vidtløftigt forskellige Smaating, medens de store samfundsøkonomiske Problemers Behandling henlægges andetsteds. Under Sagens første Behandling i det andet Ting udtalte Socialdemokratiets Ordfører meget aabent og ærligt, hvad der i saa Henseende var Hensigten med Lovforslaget. Med den højtærede Formands Tilladelse maa jeg maaske oplæse et Par Linier: „Lovforslaget foreskriver“ — siger den ærede Ordfører for Socialdemokratiet — „ingen Importregulering, ingen Rationering, ingen Prisregulering, men giver kun Maskineriet til det. Det kan ikke i dette Øjeblik siges, naar Maskineriet skal sættes i Gang og